

Nihai tüketiciden alınan derilere vergi tevkifatı yapılacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	61504625-5422/3161-31
Tarih	08.06.2015

T.C.

KÜTAHYA VALİLİĞİ

Defterdarlık KÜTAHYA DEFTERDARLIĞI GELİR MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 61504625-5422/3161-31 08/06/2015

Konu : NİHAİ TÜKETİCİDEN ALINAN DERİLERE VERGİ TEVKİFATI

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; faaliyetiniz gereği kasapların kesmiş olduğu büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara ait derileri fatura; vergi mükellefi olmayan vatandaşlardan kurban ve adaklık olarak evlerinde kesmiş oldukları hayvanlara ait derileri gider pusulası düzenlemek suretiyle satın aldığınızı belirterek, düzenlenen gider pusulası nedeniyle gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı ile vergilemenin nasıl yapılacağı hususlarında görüş istenildiği anlaşılmakta olup, konuya ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesi ile tevkif yoluyla ödenen vergilerde müteselsil sorumluluk esası getirilmiştir. Söz konusu maddede mal alımı ve satımı dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, bu

kişilerle birlikte verginin ödenmemesinden alım satıma taraf olanların tümünün müteselsilen sorumlu olacakları hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, kimlerin vergi tevkifatı yapmakla yükümlü oldukları sayılmış, aynı maddenin (11) numaralı bendinde de çiftçilerden satın alınan zirai ürünlerin alış bedeli üzerinden bu çiftçilerin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapılacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu tevkifat oranları Bakanlar Kurulunun 12/01/2009 tarih ve 2009/14592 sayılı Kararı ile 01/01/2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere hayvanlar ve bunların ürünleri ile kara ve su avcılığı ürünleri için % 2, diğer zirai ürünler için ise % 4, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan hayvan ve hayvansal ürünlerde % 1, diğer zirai ürünlerde ise % 2 olarak belirlenmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 153 ve 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde, zirai ürün alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk esaslarına ilişkin olarak gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu Tebliğlerin "*Tevkifat Yapmak Zorunda Olan Kamu Kurum ve Kuruluşları Dışındaki Kurum, Kuruluş ve Kişilerce Zirai Ürün Alımında Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı ve Müteselsil Sorumluluk*" başlıklı 3 üncü bölümünde; "*Bu hükümlere göre, yukarıda sayılan kurum, kuruluş ve kişiler; çiftçilerden satın aldıkları zirai ürünler için yaptıkları ödemelerden (avans olarak ödenenler dâhil) tevkifat yapmak zorundadırlar. Ancak, bu tevkifatın yapılmaması halinde, ürünü çiftçiden satın alanın sorumluluğu olmakla birlikte, bu ürünün daha sonraki safhalarda alım-satımına taraf olanlar da tevkif yoluyla ödenmeyen vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammından müteselsilen sorumlu olacaklardır. Diğer bir anlatımla, zirai ürünlerin çiftçi dışındaki kişilerden satın alınması halinde, ürünü satın alanlar, bu ürünlerle ilgili gelir vergisi tevkifatının yapıldığına kanaat getirirlerse, gelir vergisi tevkifatını yapmayabileceklerdir. Bu durumda, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammından müteselsilen sorumlu olacaklardır. Ancak, mükellefler müteselsil sorumluluğun dışında kalmayı tercih ettikleri takdirde, zirai ürünü kimden satın almış olursa olsunlar, gelir vergisi tevkifatı yaparak ilgili vergi dairesine yatırmak zorundadırlar.*" açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Gider Pusulası" başlıklı 234 üncü maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa; yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için gider pusulası düzenlemeleri ve bu belgeyi işi yapana veya emtiayı satana imza ettirmeleri gerekmektedir.

Yukarıda yapılan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; kasaplardan almış olduğunuz büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara ait derilerin alımı sırasında yapılacak ödemelerden 164 No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 11 numaralı bendinin (a) alt bendi hükmü uyarınca gelir vergisi tevkifatı yapılması, bu durumun fatura üzerinde gösterilmesi; vergi mükellefi olmayan nihai tüketicilerden aldığınız deri alımlarınız için ise gider pusulası düzenlenmesi ve yapılacak ödemeler üzerinden yine anılan Kanunun aynı maddesinin aynı bent hükmü gereğince vergi tevkifatının yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026